

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2021/016 van:

De heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, XXXX, onderdeel van GGzE.

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 18 februari 2021 een klaagschrift, gedateerd eveneens 18 februari 2021, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich voor het opstellen van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager eveneens bijgestaan door mevrouw XXXX.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de heer XXXX, psychiater en zorgverantwoordelijke van klager.

De klachtencommissie ontving op 1 maart 2021 een verweerschrift van mevrouw XXXX, regiebehandelaar XXXX, gedateerd op een overigens niet bestaande datum 29 februari 2021, welk verweerschrift de klachtencommissie aldus heeft beschouwd dat dat ook namens de heer XXXX is ingediend. Mevrouw XXXX heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX. De heer XXXX, tegen wie de klacht is gericht, zal hierna als verweerder worden aangeduid.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klager en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 4 maart 2021.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

De inhoud van de beslissing is door middel van een Aantekening Mondelinge Uitspraak (AMU) op 5 maart 2021 aan alle betrokkenen meegedeeld.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie vanaf 15 december 2020. Klager verzoekt tevens om schorsing van de beslissing omdat er op 19 februari 2021 een nieuwe depotmedicatie zou worden toegediend.

3. Standpunt van de klager

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Hij stelt zich op het standpunt dat hij zoveel bijwerkingen ervaart van de medicatie dat hij tot niets meer komt en dat hij zelfs zijn bed niet meer uit komt. De medicatie veroorzaakt volgens klager veel vermoeidheid. Klager geeft aan dat hij geen depotmedicatie (meer) wil, maar wel open staat voor inname van lithium. Tenslotte wil klager ook een schadevergoeding.

Ter zitting is namens klager door de PVP aangegeven dat de in het klaagschrift aangegeven datum 15 december 2020 onjuist is. Bedoeld wordt 4 december 2020, te weten de datum waarop de verplichte zorg door verweerder aan klager is aangezegd en ook feitelijk is ingezet.

Ter zitting is namens klager door de PVP bovendien nog aangevoerd dat in het aanzeggingsformulier van 4 december 2020 ten onrechte als begin- en als eindtijd voor de ingezette verplichte zorg 4 december 2020 is meegedeeld, alsmede dat verweerder ten onrechte de wilsbekwaamheid zoals bedoeld in artikel 8:9 lid 4 WvGGZ niet heeft beoordeeld althans deze niet is geregistreerd. Daarnaast heeft de PVP aangevoerd dat de beslissing niet proportioneel is.

4. Standpunt van de verweerder

Verweerder is van mening dat klager bekend is met een schizoaffectieve stoornis en van middelengebruik. Tot november 2020 was bij klager sprake van forse ontremming, groepsontwrichtend gedrag en bedreigingen naar personeel. Omdat vanaf eind november klager steeds vaker medicatieontrouw werd is verweerder met klager in gesprek gegaan en heeft verweerder de toen actuele gezondheidstoestand van klager beoordeeld alvorens tot verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie over te gaan. Uiteindelijk is op 4 december 2021 die verplichte medicatie ook aan klager aangezegd. Klager heeft daartegen toen geen klacht ingediend en heeft gewacht met het indienen van die klacht tot 18 februari 2021.

Volgens verweerder is de wilsbekwaamheid van klager destijds ook beoordeeld.

Het is verweerder bekend dat klager de voorkeur heeft voor behandeling met Lithium en daarmee is ook op 11 februari 2021 gestart. De lithiumspiegel dient hoog genoeg te zijn alvorens het dwangdepot te kunnen afbouwen. Dit is ook zo met klager besproken.

Verweerder is van mening dat de verplichte medicatie bedoeld is om ernstig nadeel af te wenden in de zin van de gevolgen van het manisch psychotisch gedrag van klager (ontwrichting van de afdeling, gevaar voor derden vanwege seksuele ontremming en agressie alsmede teloorgang). Als de medicatie wordt gestopt zal het toestandbeeld opnieuw flink verslechteren waarna het hiervoor aangegeven ernstig nadeel opnieuw zal verslechteren. Verweerder is in gesprek met klager om via het toevoegen van lithium en het verlagen van het huidige depot de klachten die klager ervaart (bijwerkingen) te doen afnemen. Ook is met verweerder gesproken hoe op een andere manier hij kan omgaan met zijn moeheid.

Er wordt aldus verweerder voldaan aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Dat blijkt ook uit de voortgangsrapportages. Verweerder heeft inmiddels een lange weg in positieve zin afgelegd (meer contact mogelijk, minder grensoverschrijdend gedrag) en het is alles behalve doelmatig om het huidige -weliswaar verplichte- medicatiebeleid te veranderen, juist integendeel.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klager verblijft op grond van een zorgmachtiging die is afgegeven op 4 november 2020 door de rechtbank Oost-Brabant in de instelling. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van de WvGGZ de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de WvGGZ kan indienen.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de WvGGZ.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klacht die klager naar voren heeft gebracht namelijk over de beslissing tot toepassen van verplichte zorg behoort tot de in artikel 10:3 genoemde verplichtingen en beslissingen op grond waarvan een patiënt een klacht kan indienen. Het klachtrecht op grond van de WvGGZ is derhalve van toepassing op de klacht die klager naar voren brengt.

6. Beoordeling

I. Formaliteiten

Op grond van artikel 8:9 Wvvgz kan de zorgverantwoordelijke, indien er sprake is van verzet als bedoeld in artikel 1:4 WvGGZ, beslissen tot het verlenen van verplichte zorg voor zover zonder die verplichte zorg het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene doet veroorzaken niet kan worden weggenomen. De zorgverantwoordelijke dient zijn (voorgenomen) beslissing schriftelijk aan een betrokkene mee te delen en een betrokkene te onderzoeken en de voorgenomen beslissing met een betrokkene te bespreken.

Ingevolge artikel 8.9 lid 3 Wvvgz stelt de geneesheer-directeur de betrokkene in kennis van de beslissing ex artikel 8.9 lid 1 Wvvgz van de zorgverantwoordelijke inzake de voorgenomen verplichte zorg, waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een klacht daartegen.

Uit het op 4 december 2020 aan klager kennelijk uitgereikte formulier ex artikel 8.9 Wvvgz blijkt dat verweerder de voorgenomen beslissing om over te gaan tot verplichte zorg in de vorm van medicatie toen met klager heeft besproken en dat hij klager ook heeft onderzocht en uit het formulier ex artikel 8.9 lid 3 Wvvgz blijkt tevens dat de geneesheer-directeur klager ook op 4 december 2020 van de voorgenomen beslissing en de mogelijkheid om daartegen een klacht in te dienen heeft gewezen.

Klager heeft daartegen toen niet direct een klacht ingediend, maar daarmee gewacht tot 18 februari 2021.

Naar het oordeel van de klachtencommissie is klager op geen enkele wijze in zijn belangen geschaad doordat de begin- en de eindtijd van de verplichte zorg beiden op 4 december 2020 zouden zijn. Het is de klachtencommissie duidelijk geworden dat het voor klager steeds duidelijk is geweest dat het geen eenmalig depot betrof. Dat klager tot aan 18 februari 2021 geen klacht heeft ingediend tegen de depotverstrekkingen (die met name na 4 december 2020 hebben plaatsgevonden) kan op geen enkele manier begrepen worden dat klager in zijn belangen geschaad is.

Ten aanzien van de aanvullende klacht omtrent de wilsbekwaamheidstoetsing ex artikel 8:9 lid 4 Wvvgz merkt de klachtencommissie op dat weliswaar -mede in het licht van de nadien gewezen uitspraak van de Hoge Raad van 18 december 2020 (ECLI 2020:2096)- de wilsbekwaamheid van klager voortaan beter dient te worden geregistreerd en beter dient te worden beoordeeld, maar omdat deze uitspraak eerst na de beslissing van 4 december 2020 is gewezen en klager daar toen ook geen afzonderlijke klacht tegen heeft ingediend, zal de klachtencommissie die in het licht van de recente en pas daarna bekend geworden jurisprudentie niet als een geschonden vormvereiste beoordelen.

II. Inhoudelijke beoordeling

De klachtencommissie zal dan ook dienen te beoordelen of de op 4 december 2020 aangezegde verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie op dat moment geïndiceerd was ter afwending van ernstig nadeel als gevolg van de psychische stoornis van klager. Tevens zal de klachtencommissie beoordelen of aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid is voldaan.

De klachtencommissie is na bestudering van de rapportages en de toelichting van klager en verweerder ter zitting tot de overtuiging gekomen dat de klacht ongegrond is. De verplichte zorg die op 4 december 2020 is aangezegd kon voldoende geïndiceerd worden geacht vanuit het afwenden van het toen bestaande ernstig nadeel als gevolg van klagers psychische stoornis.

Uit de rapportages van kort voor 4 december 2020 blijkt van toenemende medicatieontrouw, van het veroorzaken van overlast op de afdeling, van onrust in het contact, van een voortdurend weigerachtige houding, van het ongewenst aanraken van personeel, van het te dicht bij staan, van seksueel ontreemd gedrag, van herhaaldelijk diskwalificerende en negatieve uitspraken richting

personeel enzovoorts. Dat gedrag kan verklaard worden vanuit zijn psychiatrisch toestandsbeeld. Om die redenen kon verweerder op dat moment in alle redelijkheid besluiten tot verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie zoals ook in de zorgmachtiging is toegestaan.

Omdat verweerder vervolgens met klager ook in gesprek is gegaan vanwege de bijwerkingen die klager ervaart en ook alternatieven heeft aangeboden (Lithium), die klager nu ook wenst te accepteren, voldoet de verplichte zorg in de vorm van medicatie ook aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid.

De klachtencommissie begrijpt de voor klager vervelende gevolgen van de bijwerkingen, maar deze gevolgen wegen volgens de klachtencommissie op dit moment niet op tegen de grote vooruitgang die klager blijkt de rapportages en de toelichting ter zitting heeft gemaakt ten opzichte van het moment waarop oorspronkelijk de verplichte zorg is ingezet. Daarnaast is er ook de mogelijkheid dat de genoemde bijwerkingen deels verklaarbaar zijn vanuit zijn eerdere manische / psychotische toestandsbeeld dan wel negatieve symptomen van zijn ziektebeeld. In die zin is de medicatie dus doelmatig (gebleken). Omdat bovendien tevens serieus gewerkt wordt aan het afbouwen van de verplichte zorg en het opbouwen van een alternatieve behandeling via het toedienen van Lithium, wordt in ieder geval ook voldaan aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

Conclusie is dat de klacht ongegrond wordt verklaard.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager over de beslissing tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie met ingang van 4 december 2020 **ongegrond**

ALDUS gedaan op 4 maart 2021 door de klachtencommissie van de Stichting GGzE te Eindhoven, bestaande uit de heer mr. dr. XXXX, vice-voorzitter, en de leden mw. XXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, plaatsvervangend secretaris.